

Dubbelseende hos vuxna patienter

Förändringar sedan föregående version

Ny rutin

Syfte

En undersökningsrutin för vuxna patienter som söker för binokulärt dubbelseende eller skelning.

Bakgrund

Definieras av att patienten ser dubbelt i någon blickriktning om patienten tittar med båda ögonen och att dubbelseendet försvinner om ett öga, oavsett vilket, täcks för.

Binokulärt dubbelseende hos vuxna kan till exempel orsakas av ögonmuskel-pareser, endokrin oftalmopati och dekompenenserad fori. Det kan också orsakas av sjukdomar eller skador i makula som orsakar att två helt olika bilder, i färg eller storlek, presenteras för hjärnan. Dubbelseende är vanligt hos patienter med diabetes, Parkinson, MS (spec. INO), MG och maligna sjukdomar.

Prioritering och bokning vid förstabetesök

Akut dubbelseende följ länk: [Prioritering av jourpatienter](#)

Binokulärt dubbelseende som inte debuterat akut, men inte tidigare är utrett, bedöms till läkare, prio 30, orsak AAM3, åtgärd Neuro.

Undersökning

Sedvanlig ögonläkarundersökning innefattande ögonbottenbedömning och visusprövning ligger som grund till nedanstående:

- **Anamnes.**
- **Inspektion.** Titta efter tvångshuvudhållning (TVH), ptos och ansiktsasymmetri. Görs med fördel vid binokulär synprövning som alltid bör utföras av läkare vid denna frågeställning
- **Uteslut** monokulär diplopi.
  - **Refraktionering** (övertväg cykloplegisk refraktion)
- **Samsynstest.** Bagolini och/eller Lang
- **Cover/uncovertest. (CT)** Alltid i minst 3 blickriktningar (primärposition, blick höger och blick vänster), ofta behövs 5 blickriktningar på LH. På NH räcker det oftast med primärposition.
- **Ögonmotorik.**
  - **Motilitet**
    - Duktationer
    - Versioner
  - Konvergens
  - Nystagmus
- **Synfält enligt Donders** konfrontationstest
- **Pupiller.** Test av indirekt och direkt pupillreaktion. RAPD. Anisokori? Och isåfall är det störst skillnad i ljus eller mörker?

Utökad undersökning

- **Bielshowskys 3-stegstest.** Alltid vid vertikal diplopi.
- **Följerörelser**
- **Sackader**
- Uttröttbarhet vid blick uppåt i 2 minuter (misstanke MG)
- **LEES** screen, KM-screen
- **Duktionsmätning** med hjälp av Humphrey
- **SST/Ishihara**
- **Cykloplegisk refraktion**
- **Forced duktion test**

Bilkörning

Vid konstaterat binokulärt dubbelseende ska patienten informeras om vad som gäller angående bilkörning.

[Föreskrifter \(TSFS 2024:65\) om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd \(TSFS 2010:125\) om medicinska krav för innehavare av körkort m.m.](#)

[Tillägg till Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd \(TSFS 2010:125\) om medicinska krav för innehav av körkort m.m. i dess lydelse från och med den 1 februari 2025](#)

Dekompenserad fori

Om dekompenenserad fori konstateras, hänvisa till extern optiker för utprovning av prismaglasögon.

Multisjuk patient med prismabehov kan sättas upp till sjukhusoptiker, Orsak BAORT, åtgärd dip.

Fortsatt utredning

Fortsatt utredning bestäms beroende på utfall av ovanstående undersökningar. Vid oklara fall eller om allvarlig differentialdiagnos övervägs, var liberal att konsultera neurolog- och/eller neurooftalmolog.

Om bakomliggande sjukdom misstänks eller konstateras kan också ortoptistbesök planeras. Sätts upp till ortoptist med Orsak BAORT och Åtgärd dip. Undersök gärna möjligheten till ortoptistkonsultation samma dag.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Ögonsjukvård

Innehållsansvar: Inger Back Wingård, (ingba1), Sektionsledare

Godkänd av: Martin Thiel, (marth43), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10102-716428724-388

Version: 1.0

Giltig från: 2025-04-17

Giltig till: 2027-04-14